

LIBERTATEA

Abonamentul:

Prețul foii „Libertatea” cu adăusele sale „Foaia Interesantă”, „Tovărășia” și „Bobirnici”, — e următorul; pe un an 10 cor.; pe 1/2 an 5 cor. — Pentru economi: numai 6 cor. pe an!

Pentru America trei dolari pe an.
Pentru România (4 foi) 40 Lei pe an.

Foaie națională politică.

Apare în fiecare Joi.

Inserțiuni:

1 pag. 60 cor., 1/2 pag. 30 cor., 1/4 pag. 15 cor. etc. — La inserate ce să dau de mai multe-ori, să fac reduceri de taxă

Inserțiunile ca și abonamentele să plătesc înainte.

Manuscripte nu să dau napoi.

LA HAȚEG!

Convocător

la adunarea poporală, ce se va ținea Sâmbătă, în 6/19 August (sărbătoarea Schimbării la față), la orele 3 p. m. în piața orașului Hațeg.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea adunării.
2. Discutarea stărei politice.
3. votul universal.
4. Planurile militare.
5. Hotărâri.

Fraților!

Starea tristă, sub care geme întreg poporul țării, cere dela noi dela toți, ca, cu mic cu mare să ne ridicăm glasul de protest și de rugămintă pentru aflarea neamului, care să aducă binele și fericirea cetățenilor acestei țări și pacea între popoarele ei.

Fraților!

La glasul chemător al nostru, ne-au făgăduit și vor veni, ca prin înțeleptul lor graiu, să ne lumineze mintea și să ne aprindă dragostea inimei: George Pop de Băsești, președintele partidului național român, Dr. Teodor Mihali, președintele clubului deputaților naționaliști, Dr. Vasile Lucaciu, Dr. Iuliu Maniu, Dr. Aurel Vlad, Dr. Ștefan C. Pop, deputat dietal, Dr. Ioan Suciu, Dr. Iustin Marșieu, Dr. Romul Veliciu, Vasile Goldiș, directorul ziarului „Românul”, Dr. Samoil Vladone, Dr. Valeriu Branisce, Dr. Iustin Pop, Dr. George Gârda, Vasile Dămian, deputat, Vasile C. Osvadă, Ioan Vasii fruntașul țaran bănățean și Dr. Nicolae Comșa.

Fraților!

Veniți cu toții la adunare, să le dăm și lor, să ne dăm și nouă cinstea!

Hațeg, la 7 August 1911.

Dr. Gavriil Suciu m. p.,
președinte.

Dr. Victor Bontescu, m. p.,
secretar.

Convocători: Paul Oltean, Nicolae Teodosie iun., Marcu Doboio Nacu, Ioan Străitiariu, Doboio Todor, Marcu Jan, Ioan Neșeg, Alex. Jeleđințan, Nicolae Doboio, Avram Popescu, Nicolae

Doboio, Mihaiu Dugaciu, Marcu Copil, Ioan Anghel, Lazar Buzdugan, Doboio Mărcuț, I. Zerie, Ioan Murar, Nicolae Teodosie, Murar Ianeș, Nicolae Timar, Vasile Petresc, Alexandru Jan, Todor Doboio Nacu, Silviu Ciuciu, Pamas Petric, Petruț Timar, Alexandru Popesc, Zerie Doboio, Todor Doboio Birlea, Alexandru Motoc, Marcu Ivancu, Dr. Cornel Popescu, protopop gr.-or., Virgiliu Popovici, Dr. I. Jantea, Dr. Fabius C. Bontescu, Benjamin Ardelean, Ioan Pop, Victor Pop, Petru Ciachi, Liviu Virvoniu, Victor Ungur, Antanasie P. Bologa, Nicolae Muntean, protopop, Petru Nandra, Ladislau Nandra, George B. Reitescu, Ioachim Eliu, Vasile Cetățean, Michail Iubașiu, Petru Armean, Nicolae Cerbicean, Octavian Piso, Dr. Nicolae Brânzeu, Petru Stoica, Simion Bohariu, Pompeiu Popescu, Ioan Vasii, Petru Chețian, Toma Mircea, Dr. Toma Vasinca, Dr. Toma Ienciu, George Nicola, Silviu Barbescu, Dr. Mihail Tirea, Petru Clecan, Georgiu Medrea, Aurel Medrea, Simion Albu, Septimiu Ionas, Nicolae Zugrav, Ioan Fântâna, Dumitru Branga, Ilie Branga, Ioan Boieriu, Dumitru Sgăvârdea, Adrian Ganea, Atanasie Daju, Nicolae Mihutiș, Ioan Szálteleky, Ioan Ciora.

Pregătirile ce să fac, ca adunarea poporală dela Hațeg, Sâmbătă în săptămîna viitoare, în ziua Schimbării la față, să fie o adunare națională vrednică, — nu ne îndoim, că vor fi încununată de deplină izbîndă. Adunarea dela Hațeg va sta cu cinste nu numai alături de adunările noastre poporale de până acum, dar avem bună nădejde, că ea va întrece chiar, pe toate acelea! Căci s'a pus în mișcare un întreg stol de inimi bune românești din toată Țara-Hațegului, și acestea vor urni poporul, îl vor ridica și îl vor conduce la adunare în cete mari și îndesate, — și răsună-va odată marea și frumoasa piață a Hațegului istoric, de bătaia ferbinte a a mii de inimi române și de glasul unei mări de Români veniți să-și arate aci sufletul lor românesc!

Minunate sunt locurile pe care să află împrăștiat azi poporul nostru în așa zisa Țară a Hațegului. Mari zile istorice grăesc de trecutul acestui colț de Țară românească. Acesta e pămîntul cel frămîntat cu sîngele curs din trupul a duor popoape viteze, ce să bătură aci pe moarte și pe viață, unul căzînd în brațele Morții, pe altul sărutîndu-l pe frunte în gerul Vieții, — și din sîngele lor și din cumplita lor îmbrățișare dînd naștere unui alt popor, poporului acestuia românesc, a cărui cei mai de-a dreptul următori sunt Români din Țara Hațegului! Vitregia vremilor însă adus'a cu sine, ca lacomia sălbatecă a hoardelor streine ce s-au revărsat asupra noului neam, par'că mai mult ca asupra ori-cărui altui punct, asupra acestui frumos colț de țară să se azvîrle, hîdă și gîtuitoare, — și ajuns'am să vedem trista arătare, că în această Țară a Hațegului, să fie mai primejduit scumpul nostru neam, aci să aflăm sate peste sate, în care frați ce ne grăesc graiul și ne poartă portul, să fie cu sufletul mai îndepărtați de sufletul grosului neamului! Să-ți spună sate întregi de Români, că ei nu-'s «Români», ci — «nemeși», să nu știe nici ei ce-'s, să plutească între cer și pămînt în privința asta!

Abia zgomotul mișcărilor naționale mai puternice din cei din urmă 10—15 ani, abia răsunetul războiului mare ce îl poartă nedreptățitul nostru neam în această țară de-o vreme încoace, — a străbătut și prin văile acestea și a trezit luarea aminte a multor frați din popor, și s'a urnit o deșteptare în popor și aci! Suntem însă departe încă de aceea ce am dori să avem pe aceste frumoase văi cu trecut atît de mare.

Conducerea noastră națională nu putea alege mai potrivit loc pentru o adunare

poporală trezitoare la viață națională, ca chiar acest colț de țară!

Și cu bucurie vedem, că la cel dintîi cuvînt de chemare a conducerii naționale, s'a mișcat tot codrul de inteligență românească dela Hațeg pân' la Petroșeni și Pui, și tot ce avem mai bun pe acele văi și dealuri, a iscălit chemarea caldă ce să face cătră popor, ca să vie la adunarea dela Hațeg, în număr frumos!

Ne alăturăm caldei chemări și zicem și noi fraților noștri cetitori din popor de prin tot acel ținut: Faceți-vă unul fiecare apostol viu și însuflețit al acestei chemări, sunați din buciom peste văile voastre, să se ridice din ele Sîmbătă în 19 August n. mari și mici, bărbați și flăcăi, și, în cete curate, albe, cu suflete senine și bune, să alerge la Hațeg la marele sfat al neamului! Căci iată zeci de bărbați luminați și fruntași, veni-vor din mari depărtați, din Ungaria, din Bănat, dela Selagiu din depărtare, ca să însufle în poporul frate vechiul duh drept și bun românesc, și să-'l facă a fi fălos de scoborîrea sa din cele două neamuri viteze ce au frămîntat aceasta Țară, cu sîngele lor de viteji — și să facă și din urmașilor de azi, vrednici nepoți ai marilor lor moși, ca luptători pentru neam și a lui neatîrnare și cinste!

Dragi Români, de pe Țara Hațegului! Să curgeți rîuri vii de pe toate văile spre locul adunării! Să faceți să răsune văile de cîntecele voastre de veselie, de bucurie! Să veniți ca la nuntă, că praznic luminat național vi-se vestește pe ziua de 19 August la Hațeg!

Vă aducă Dzeu cu bine și dragă inimă românească!

UNELE—ALTELE

Apucătură unguerească contra Românilor, la Londra.

La marele sfat al neamurilor ținut la Londra, la care a fost și părintele Lucacia de a ținut o vorbire despre neamul românesc și însămnătatea lui în Răsăritul Eu-

ropei, — trimișii Ungurilor au cer-
cat prin blăstămăție să
impedeze pe dl Dr. Lucaciu
a vorbi despre Români! Dar,
din norocire, blăstămăția lor n'a
reușit și vorbirea despre Români
a putut fi ținută.

Iată povestea acestei apucături
jidovești:

Congresul a ținut 4 zile: 26, 27,
28 și 29 Iulie. Arangeatorii congre-
sului făuseră loc dlui Dr. Lucaciu,
chiar pe ziua a doua să vină la
cuvînt, să-și rostească împărțășirea
asupra neamului românesc și a che-
mării mari ce el o are aci în Ră-
săritul Europei.

Trimișii ungarilor (numai unul
era ungar, ceilalți jidani get-begeți,
s'au dus pe-ascuns la secretarul con-
gresului și i-au spus, că acest Dr.
Lucaciu e unul din cei mai primej-
dioși ațlțatori la ură de neam,
care și acasă a fost pedepsit de
atîtea-ori la ani de robie pentru
ațlțarea contra Ungurilor și el și
aici n'are alta de gînd, decît să a-
tace pe Unguri (pe bunii mielușei!),
și să roagă să nu i-să dea
loc să vorbească! Mai ales că
el fiind din Ungaria, n'are drept
să vorbească în numele națiunii
române, așadar și în a Românilor
din Țara-Românească și de pe a-
iurea!...

Secretarul congresului, temîn-
du-să de vre-un scandal, și cre-
zînd perciunaților cele ce le spu-
neau, avea de fapt de gînd să
oprească pe Dr. Lucaciu
dela cuvînt, ca pe mi-te ceva
om primejdios ori rău! Cînd Dr.
Lucaciu a mers în ziua a doua
să-și ceară dară rînd, — secreta-
rul l'a luat cu vorba, că șa, că
pe dincoala, că cfr, că mir, că nu
poate veni la rînd, că's alții in-
științați cari umplu toată ședința
zilei, — și nu l'a lăsat la vorbă!

Dl Dr. Lucaciu a rămas foarte
nimit de această schimbare la față
a lucrurilor, și atîta l'a ispitit pe
Englezul nostru, până acela i-a spus
cam ce s'a petrecut pe la spatele
lui!

Atît i-a trebuit dlui Dr. Lucaciu:
A mers și a descoperit iubitorii săi
cunoscuți și buni preșuitori Italieni,
Francezi și Austrieci, — și aceștia
îndată au alergat la secretariat și
și-au pus în cumpănă greutatea lor
cerînd să se îndrepteze gre-
șala și vătămarea ce s'ar
face națiunii române prin
înlăturarea vorbitorului ei!

Luminat asupra lucrului și a
însămîntății omului, — secretaria-
tul și-a reparat greșala ce era s'o
facă și a rugat pe dl Dr. Lucaciu
să-și țină dară ca mine zi, în a
treia zi a congresului, împărțășirea
sa asupra Românilor.

Așa a ajuns dl Dr. Lucaciu a
treia zi la cuvînt, ascultat fiind a-
cum tocmai cu atît mai cu mare luare
aminte, cu cît să zvonise despre pe-
deca ce voiau să i-o pună evreii
maghiari, — cari au rămas foarte
blamați și busumflați, că totuși a
putut vorbi agitatorul urgisit Dr.

Lucaciu despre Români, lăudîndu-
i în fața lumii ca pe o gîntă aleasă
și de mare însemnătate la porțile
da Răsărit ale Europei.

— Foile maghiare, în veninul
ce ni-l poartă în gușă, n'au putut
să nu mință una bună și din acest
prilegiu. Ele adevărat au primit știre
că Dr. Lucaciu nu și-a putut ținea
vorbirea pe cînd era vestit. Au scris
îndată că la marele congres sălba-
tecul valah a fost dat în laturi și
n'a fost lăsat să grăiască, — dar
aceea n'au mai avut omenia s'o
spună, că dacă n'a ajuns la cuvînt
azi, a ajuns, cu atît mai bine și
în mijloc de mai mare luare aminte,
măne!

Convocarea dela Hațeg

pe care o publicăm pe fața întîie a
foii, — a mai fost iscălită, ca con-
vocatori, de dnii: Dr. Valeriu So-
col, Dr. Emil Șielariu, Olimpiu
Șielariu și Constantin Muntean,
Dr. Ioan Ghica, Aron Mihaiescu, Ioan
Mustar, Silgiu Simulescu, Ioan Vasii,
— a căror subscriere ne sosește pe
cînd foaia era în teacă pe fața de
dincolo.

Iar printre vorbitori s'a în-
științat încă dl Dr. Nicolae Oțer-
lea, ceea-ce prin aceasta întregim.

Subscrierile convocării urmează
de altfel și acum printre fruntașii
din comune. Că nimeni nu vrea să
se tragă napoi dela româneasca
mișcare!

Fie spus spre lauda tuturor!

— Stenograf (meșter în scrisoa-
rea repede, cu care poate scrie așa
iute precum vorbești), — vor aduce
arangeatorii adunării dela Hațeg, a-
nume pe dl H. Stahl din Bucu-
rești, care va prinde pe hîrtie toate
vorbirile ce să vor ținea la adunarea
din 19 August! Acelea să vor scrie
apoi cu scrisoarea de asta obicinuită
și să vor trimite la toate foile româ-
nești. Vom aduce și noi cu plăcere
vorbirile.

Ferdinand al României

principele de Coroană român, pre-
cum spun unele foi din București,
va face, dimpreună cu Princesa Ma-
ria, o vizită familiilor nemeșești
maghiare Szentkereszly și Mikes
din Săcuime, — fiindcă baronul
Szentkereszly, are de nevastă o Ro-
mână din Țară, care era în preținie
cu familia principelui, pe care acum
au invitat-o odată la ei în Ardeal.
Ci-că să fac mari pregătiri ca să
fie primiți frumos înalții oaspeți.

Bârsan — arestat!

O mare ticăloșie s'a petrecut la
granița despre Bucovina a Ardea-
lului, cu iubiiții noștri artiști Za-
harie Bârsan, dna Olimpia Bârsan
și sora dsale dsoara Brașoveanu.

Trupa Bârsan fusea la Sin-
georgiul-român, cel cu băi (scâlzi)
cercetate de mulți Români. Aci în-
tr'o seară a dat o producție la care
dl Bârsan a declamat cîteva părți
din poemul național „Carmen-Se-
culare”, versuri ce oglindesc fapte
și întîmplări din trecutul neamului.

Solgăbirăul din Singeorgiu, care
să spune că e un Român rene-
gat, a văzut în această declamație
vorbitoare despre vitejiile din tre-
cutul neamului românesc — o
„ațlțare” la ură contra Ungurilor
de azi! Și a plănuit scribosul re-
negat un plan blăstămat contra ar-

tiștilor noștri: I-a lăsat să plece în
pace din Singeorgiu, dar apoi a
pus în calea lor la granița Bu-
covinei, doi gendarmi, cari să-
i aresteze și să-
i aducă între
baionete, spre spîrirea lor și
a tuturor Românilor, napoi la Sin-
georgiu.

Artiștii Bârsan au plecat, ne-
bănuind nici un rău. Cînd colo la
hotar, iaca penele de cocoș și baio-
netele în calea lor!

I-au arestat, mă rog, ea pe niște
răufăcători, i-au luat între ei
și i-au adus între suliiți
până iară la Singeorgiu.

Aci bravul solgăbirău i-a pus în
arest și i-a ținut aci o zi și o
noapte!

Au întrevănit îndată, plini de
indignare și de scribă contra acestei
sălbătăcii, advocații români și căr-
turarii din partea locului, — și după
multă harță cu volnicul zbir, abia
l'au putut lumina la cap ca să vadă
ce prostie mare a făcut! El zicea
că nu-i mai slobozde, că pornește
contra lor proces și fiindcă să vede
că vreau să iasă din țară de n'o
să-i poată duce naintea judecării,
— li ține închisii! Dela o vreme
și-a văzut prostia și ia slobozit, dar
ca să nu rămînă blamat de tot,
i-a pedepsit cu 60 cor. și i-a „ex-
pulzat” din țară (le-a poruncit să
iasă din țară). Dar ei pe drum erau
spre altă țară, și fără porunca lui
ne bună. De ce i-a adus napoi?

Foarte măchniți de acest fapt
sălbatic, iubiiții artiști au trecut în
Bucovina, de unde să vor întoarce
la București, unde își au locul și
rostul, la „Teatrul Național”.

Fundațiune culturală în Balșa.

1000 cor. pentru bibliotecă parohială
și ajutoare la învățării de meserie
ori negoț.

Implinindu-să în 2 August un
an de zile dela moartea cinstitului
preot Nicolae Dămian din Balșa
(tractul Geoagiului), care a servit
în acel loc timp de 40 ani, — in-
tristata văduvă, doamna preteasă
Ana Dămian punînd parastasul de
un an, a ținut a lega de această
tristă sărbare o frumoasă faptă
bună, dăruind bisericii gr.-or. române
din Balșa 1000 cor. depuse în un
libel la banca „Geogeană”, — ca
fundațiune întru pomenirea neita-
tului și iubitorului său soț, precum și a
sa, avînd să poarte numirea „Fun-
dațiunea Nicolae și Ana
Dămian”

Menirea ce s'a dat fundațiunii
e din cele mai nobile plănuite: Din
jumătatea intereselor să
vor ajuta băieții din comună
ce s'ar duce la negoț ori la me-
serii! Că mare lipsă e în această
comună, ca și pe toată Valea Geo-
agiului, de negustori și meserieși
români! Am putea zice că nu are aci
lipsă mai arzătoare ca această! A
spriginii umirea fiilor din popor pen-
tru a să da acestor deprînderi bă-
noase, e un lucru din cele mai
cuminți.

Iar din cealaltă jumătate a in-
tereselor: să se înființeze și
crească an de an o bibliotecă
parohială, înzestrată cu cărți po-
trivite a duce în popor dragostea
de citit și luminarea, știința!

Frumos a zăgrăvit poporul
după slujba parastasului săvîrșit îm-
preună cu preotul local N. Todea,
părintele protopop I. Popovici
(Gelmar), spunînd: „Iubitul vostru
părinte sufletește trecut dintre voi,
voește prin această fundațiune să
trăiască și mai departe între voi,
și să vă fie și de aci încolo învâ-
țător, luminător, prin cărțile ce vă
face cu puțință să cetiți din biblio-
teca fundațiunii și prin îndruma-
rea fiilor voștri pe cărările negoțu-
lui și a meseriilor!..”

Fundațiunea dela Balșa, prin
țintele arătate, va sluji în chip în-
țelept ridicarea poporului în cultură.
O mai frumoasă pomană unui su-
flet bun de Român și de preot, a-
bia de să poate pune în alt chip.

Fie ea un îndemn și pentru alți
oameni cu dare de mână și cu dra-
goste pentru popor, — a face asa-
menea prin comunele lor.

Dieta.

Dieta din Pesta, s'a prefăcut în
comedie de-a binele. Comedia țării.
Și ține jocul comedieșilor acum de
o lună și mai bine, și nu i nădejde
să se gate în curînd.

Guvernul lui Héderváry avea
anume să treacă prin dietă legea
cea nouă militară (cu urcarea nu-
mărului de recruți, cu urcarea de
grozave cheltueli pentru armată), și
împotrivirea koșutiștilor nu vrea
să-l lase s'o dezbată și s'o voteze.

Neavînd altă putere de a-i pune
guvernului pedecă, zădărnicește ori
ce dezbateri prin aceea, că cere
tot mereu votări nominale pe
cite un lucru de nimic. Iși cer cite
4 deputați pe zi slobozie. Soții lor
cer că despre fiecare, dieta să ho-
tărăască prin votare nominală,
adevărat cetîndu-se protocolul tuturor
deputaților. Cele 440 de nume până
să cetesc, trece cite un cias.

Cu 4 votări de astea trec 4 cia-
suri, în care n'auzi altă, decît o
torăire seacă de nume, ca striga-
rea catalogului în școală, — și în-
colo dieta nu mai ajunge să des-
bată legea ce-i stă nainte.

Doar în una ori două zile de
cumpenesc cei cu „obstrucția”
(zădărniceșirea lucrărilor) pe cite un
deputat să grăiască despre legea
pe care guvernul o așteaptă cu a-
tîta sete.

E în dietă ca la moara goală,
cînd pîrparața bate singură pe spi-
țele goale, făcînd o larmă seacă, că
grăunțe nu-s!

Guvernul a pedepsit pe cei cu
obstrucția prin aceea, că nu le-a
dat vacanță nici o zi toată vara.
— ci a ținut dieta într'ună, lăștu-
du-i să se fearbă acolo pe toate
căldurile verii.

COLERA

Groznică boala nu vrea să se
stîngă din Europa, în care s'a în-
acum de nou de vre o 4--5 ani. Aci
ceput cu Rusia, a trecut atînci:

Austria și Ungaria, a prins în Italia, — și acum are putere (deși nu așa mare ca în vremile vechi, căci luptă cu tărie medicina contra ei), în Italia, o parte a Austriei, dar mai ales în Turcia!

În *Triest* (Austria) colera a făcut toată vara stricăciuni, — cite o îmbolnăvire la 2 zile. Iar cu datul din 7 August să telegrafiază din *Triest* că s'au descoperit două, ba trei îmbolnăviri nouă.

Să iau măsuri aspre doar să sufoacă fioroasa boală, să nu dea mai departe.

— În *Italia* ea bîntue în părțile *Neapolului*, *Salerno*, *Palermo* și *Casserta*! Episcopii au dat scrisori către credincioși cum să ție curățenia în biserici, ca să nu să molipsească de coleră.

— În *Turcia* ea face stricăciuni mai mari. În *Ipek* au fost mai nou, în câteva zile 40 îmbolnăviri!

— În *Pristina* să bolnăvesc cite 50 pe zi și mor trei din patru părți a lor. Oșterii au cerut dela ministeriu să sloboadă soldații acasă, că prea să face stricăciune în casărme printre ei. — În ținutul *Smirnei* colera bîntue grozav! — În *Constantinopol* au fost în 7 August, 30 de îmbolnăviri nouă, din cari 14 s'au sîrșit cu moarte. Și tot așa în fiecare zi!

— Din *Văslui* (România) să telegrafiază că acolo a murit în 7 Aug. un om de coleră! Și-ar fi pus piciorul dară și în *Țară*!

O descoperire minunată.

Mașinile de zburat nu mai pot cădea! — S'a găsit o asigurare a lor contra ori-cărei primejdii!

Din *Paris* vine o știre din cele mai îmbucurătoare pentru oamenii doritori a zbura ca paserile!

Ci-că un inginer francez a iscodit un aparat (o mașinărie), pe care atîrnîndu-o de ori-ce mașină de zburat, o face pe aceea cu totul sigură contra ori-cărei primejdii de a cădea și a rupe gîtul celor urcați pe ea. E aparatul zis: stabilizator.

S'au făcut peste 100 de zboruri de probă cu mașini felurite, înzestrate cu aparatul stabilizator. Și una ca una au reușit de minune! Aparatul e așa întocmit că de să pleacă mașina nițel spre dreapta, greutatea lui e trasă de sine, prin mișcarea mașinei, spre stînga, și o face să-și revină în cumpănă și să nu să poată cumva culca pe-o dungă să se răstoarne. De o bate vîntul din stînga, stabilizatorul o trage spre dreapta și o îndreaptă, de o bate din față, el o trage napoi, de-i vine valul de aer din napoi, el o cumpănește de nainte și nu o lasă să fie răpită și răsturnată de vîntul dușman!

Iar pentru căderea în jos, stabilizatorul încă este un sprigin neprețuit! În caz că s'a stricat mașina, el nu o lasă să cadă în jos ca o pasere pușcată ori moartă, ci o face să se lase încet, și să ajungă pe pămînt fără stricăciune!

Fiindcă lucrul a părut la multă lume de necrezut, — inginerul a luat de probă cu sine pe un ziarist (gazetar) dela o gazetă mare din *Paris*, și i a zis:

— Urcă-te cu mine aci în corfa de șezut a mașinii. Acum iacă li dau

drumul, îndreptîndu-o să se urce rîn' la 75 metri, acolo apoi să zboare oblu înainte!

Dopă ce s'au urcat amîndoi, inginerul a băgat mâinile în buzunar și a zis gazetarului:

— Iaca, vezi, nici nu mai pun mîna pe ea!

Și mașina a zburat mult și bine. Inginerul arăta numai soțului său cum lucră stabilizatorul, cum ține cumpănă la stînga, cînd vîntul ar pleca mașina spre dreapta, sau întors. Dela un loc apoi a zis:

— Acum vină dta în locul meu și cîrmuiește!

Și gazetarul, care nu mai fusese de cînd e el pe mașină, a putut-o purta ca pe un copil supus lui!

Dela o vreme inginerul a oprit motorul cu totu' și a zis ziaristului:

— Acum e ca și cum aici prin văzduh și s'ar fi stricat motorul! Mașina ar trebui acum să înceapă a cădea cu primejdie de viață pentru noi!

Și mașina ținută în cumpănă de aparatul stabilizator, — a început a cădea încet, domol în jos, fără nici o primejdie!

Foile franceze vorbesc cu multă bucurie despre minunata descoperire. Ele spun că de aci încolo mașina de zburat nu va mai fi o simplă unealtă de plăcere pentru câțiva oameni curagioși, — ci ea va ajunge mijloc de călătorie și cărușie prin aer! — Rămîne numai ca inginerii să aște chipurile și modurile și să statorească măsurile pentru atîrnarea vagonetelor potrivite la cărușitul de persoane ori de lucruri, — și apoi nu peste mult o să avem drumuri de călătorie prin văzduhuri, — așa precum avem azi drumurile pe pămînt și cele pe mări!

Stăm în fața unei mari prefaceri în atingerea dintre popoare!

Nu e departe vremea, cînd „hotărele” țărilor de azi, nu vor mai fi așa de mult opritori pentru trecerea din o țară în alta a popoarelor ce le locuiesc!

Correspondență.

Dela Hunedoara.

În 30 Iulie n. ne-a fost dat să mai vedem odată, cit de înclinat e neamul nostru spre porniri bune, porniri cari hotărăsc în cumpăna dezvoltării noastre.

În aceea zi s'au întîlnit în orașelul nostru unii dintre cei mai buni fii ai neamului nostru din comitat. Am văzut aci pe dl *Francisc Hossu-Longin*, cu sufletul pururea tînr în lupta pentru dezvoltarea neamului nostru, pe toate terenele vieții, apoi pe dl *advocat* cu bun nume *Dr. Iustin Pop*, care și-a știut cîștiga simpatia tuturor. Au venit încă dnii: *Dr. Virgil Olariu*, *advocat* și director al despărțămîntului *Deva* al „Asociațiunii”, *protopopul Ioan Dobre*, *Dr. Eugen Tătar*, tînr *advocat*, tot bărbați cari ne îndreptătesc să nădăjduim că toate puterile lor le vor pune în slujba neamului.

Adunările *Despărțămîntului „Asociațiunii”* s'au ținut în biserica gr. or. Slujba dzească a fost celebrată de *protopopii A. Păcurariu*, *Dr. Ioan Dobre* și *capelanul Romul Albu*. Iar răspunsurile le-a dat corul mixt de sub conducerea iubitelui nostru fost *învățător* și *dirigent* al corului *Andrei Ludu*, acum *preot* și *catechet* în *Cluj*, care a venit anume la noi, ca prin

conducerea corului, să dea un colorit mai viu sărbărilor noastre. Pentru jertfa adusă li suntem mulțumitori!

La orele 10, s'a deschis adunarea generală a desp. *Deva* prin o bine alcătuită vorbire a directorului *Dr. Virgil Olariu*. Acest *despărțămînt al „Asociațiunii”* dăna-dejdi că va d-zvolta o muncă rodnică. Director pentru viitor a fost ales d. *Dr. Ioan Dobre*, *protopop*, iar ceilalți fruntași, membri în comitet.

Să le ajute Dumnezeu.

La 11 a. m. s'a deschis adunarea de constituire a noului *despărțămînt al Hunedoarei*, cu vorbirea instructivă a trimisului comitetului central, a dlui *Octavian C. Tăslăuanu*. A urmat apoi prelegerea dlui *V. C. Osvadă*: „Rostul asociațiunii în viața poporului nostru”, spusă pe înțelesul tuturor, det fiind că erau de față o mulțime de țărani, veniți din împrejurime, anume pentru acest praznic cultural.

Director al noului *despărțămînt al Hunedoarei*, a fost ales d. *Vasile Osvadă*, iar membri în comitet: dnii: *A. P. Păcurariu* și *Ioan Popu*, *protopopi*, apoi *Petru Șinca* și *George Rain*, *preoți*.

S'au înscris membri fondatori, pe viață, ordinari și ajutători, încasîndu-se suma de peste 2200 cor!

Tot atunci la orele 3 și-a ținut adunarea generală și institutul „*Agricola*”. În această adunare s'a raportat despre munca anului trecut de lucrare, muncă încoronată de frumoase roade!

La orele 4 ne-am întrunit, la un banchet, în firul căreia s'au ținut și mai multe vorbiri.

Seara la 8 ceasuri s'a început petrecerea tinerimii, care prin frumoasele jocuri naționale a însuflețit pe toți cei de față. Laudă se cuvine damelor, cari toate au venit în frumosul nostru port național! Toate jocurile au plăcut mult, în special „*Călușerul* și *Bătuta*” conduse cu multă dibăcie de vătaful *Ștefan Boer*, stîrnind însuflețire mare. Ne-a plăcut să vedem amestecați în vrtejul jocurilor tineri funcționari, universitari, industriași, toți în costume naționale!

Muzica militară a reg. 64 din *Orăștie* și-a făcut datorința pe deplin, cîntînd jocuri naționale cu multă precizie. Și la petrecere încasările au fost la 500 cor!

Înceșerea frumoasă al tuturor acestor sărbări, să cantă în buna înțelegere ce este între intelectuali din Hunedoara.

Rap.

Dela

„Reuniunea pentru asigurarea vitelor”.

Dl' director al „*Reuniunii proprietarilor de vite*” (pentru asigurarea contra pagubelor în vite), face cunoscut membrilor, că în fiecare grup sunt de plată 5 pagube, așadar membri să binevoiască a plăti la mîna casarilor din comune taxe după cite 5 cazuri de pagubă, — iar domnii încasatori să trimită banii la Direcțiune, pentru a putea plăti despăgubirile.

Amănunte, că unde s'au întîmplat pagube, vor urma în foaia „*Tovărăși*”, pe care dl *Osvadă* vestește că săptămîna viitoare o va scoate.

Dela gimnaziul din Brad.

Înștiințare pentru începerea anului școlar 1911/1912.

Anul școlar 1911/1912 să începe la 1 Septembrie stil nou (adecă 19 August st. v.) 1911.

Parinții, cari doresc a-și da copiii la acest institut, sunt poțiti a să înfățișă cu fiii sau fiicele lor în cancelaria direcțiunii gimnaziale la 1, 2 și 4 Septembrie nou (adecă în 19, 20 și 22 August st. v.) 1911, spre înmatriculare.

Școlarii, cari să înmatriculează pentru înția dată la gimnaziu ori la școala primară împreună cu acesta, vor aduce testimoniu școlar, extras de botez și certificat de revaccinare. Testimoniul școlar de pe clasa de nainte li vor aduce toți școlarii, cari au sîrșit clasa de mai nainte în institutul nostru. Examenale de corigență, de primire și supletorii, să vor ținea la 30 și 31 August n. Ceice vor veni mai tîrziu, vor trebui să doveadă cauză întîrzierii.

În clasa I. gimnazială să primesc numai școlari, cari au implinit anul al nouălea, dar n'au trecut peste al doisprezecelea; asupra primirii celor trecuți peste doisprezece ani, hotărăște conferința profesorală și numai în o Septembrie să primesc atari școlari, dacă nu s'a ajuns numărul prescris pentru o clasă.

Școlarii din școala poporală să vor primi în școala primară, ori în cl. I. gimn. în școala primară nu să solvește didactru.

În clasele gimnaziale, școlarii români gr.-or. și gr.-cat. din *protopresbiteratele Zarandului și Halmagiului*, solveșc didactru de 16 cor. pe an, iar cei de alte confesiuni, de alte naționalități și din alte locuri, cite 24 cor. pe an.

Fiecare școlar solvește pentru bibliotecă cite 2 cor. la an, taxă de înscriere 6 cor., pentru atestate și anuar 3 cor., pentru „fondul școlarilor morboși” cite 1 cor., pentru fondul de excursiuni 2 cor.

Școlarii săraci, diligenți și cu purtare bună, să scutesc de didactru, sau să împărțășesc de ajutoare din fondul „*Masa studenților*”, sau din alte mijloace, de care are institutul. Cei-ce să sint îndreptățiți la scutirea de didactru, la înscriere au a-și arăta cererea.

Didactrul să solvește deodată la înscriere, sau în două rate, și anume: înția rată la înscriere și a doua în Februarie.

Toate celelalte taxe, în sumă de 14 coroane, să solveșc deodată la înscriere.

Fără știrea și învoirea direcțiunii gimnaziale, școlarii nu își pot lua cartiere.

Fiecare școlar trebuie să aibă cărțile de școală, prescrise la acest institut. Cărțile rupte și murdare, să vor lua dela școlari și să vor nimici.

Dela fiecare școlar să cere, să aibă îmbrăcăminte corăspunzătoare și haine de pat.

În 5 Septembrie 1911, medicul gimnazial va vizita școlarii în fața profesorului de clasă, să va face împărțirea oarelor și să vor începe prelegerile pe anul școlar 1911/1912.

În 9 Septembrie n. 1911, să va face Chemarea Duhului Sînt și cetera legilor școlare.

Brad, la 8 August n. (20 Iulie v.) 1911.

Direcțiunea gimnazială.

Invitare

la

sărbările culturale dela Blaj.

Invităm cu toată dragostea întreaga obște românească, la sărbările culturale ce să vor ținea în Blaj, în zilele de 28—29—30 August n., din prilejul adunării generale iubilare a „Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român” și a adunării generale a „Societății pentru fond de teatru român”.

PROGRAM:

I. *Presiua serbărilor*, (27 Aug. n.):

1. Primirea și întâmpinarea comitetului central al »Asociațiunii« și al »Societății pentru fond de teatru român». 2. Seara la orele 8 intrunire de cunoștință.

II. *Ziua întâi* (28 Aug. n.): a) Dimineața la orele 7 și trei părăre liturghie solemnă în biserica Catedrală, celebrată de Excelența Sa P. S. D. Metropolit. — b) La orele 11 a. m. ședința I. a »Asociațiunii« în biserica catedrală. — c) La orele 12 și trei părăre, deschiderea expoziției culturale a despărțământului Blaj. — d) La orele 1 și jum. d. a., banquet. — e) La orele 4 p. m. conduct etnografic. După aceste di. prof. Dr. Ambrozie Chețianu va ținea o prelegere populară. — f) La orele 8 seara »Concert».

III. *Ziua a doua* (29 Aug. n.):

1. Dimineața la orele 7 și trei părăre, liturghie și parastas pentru întemeetorii »Asociațiunii«. — 2. La orele 9 a. m. ședința primă a »Societății pentru fond de teatru român». — 3. La orele 10 și jum. a. m., ședința festivă a secțiilor literare. — 4. După amiazi la 4 ore, ședința a II-a a »Asociațiunii«. — 5. La orele 8 seara »Mănăstirea Arghesului«, și după aceea bal.

IV. *Ziua a treia* (30 Aug. st. n.):

1. Dimineața la orele 6 și trei părăre, liturghie și doxologia cea mare. — 2. La orele 9 a. m., ședința a doua a »Societății pentru fond de teatru român». — 3. La orele 11 a. m., alte adunări oficiale. — 4. La orele 3 p. m., ședința continuativă a secțiilor științifice. — 5. La orele 8 seara, teatru.

Blaj, la 7 August n. 1911.

Dr. Iuliu Maniu,
president.

Dr. V. Suciș, I. F. Negruțiu sen.,
viceprezidenți comit. serbărilor.

Aurel C. Domșa, Alex. Ciura,
Aug. Caliani, Stef. Pop,
secretari.

Ioan Fodor, Stefan Roșian,
cassari.

P. S. Invitări speciale nu să trimit.

Invitarea de mai sus vestește bucurie mare tuturor inimilor române! Va fi aceasta o adunare ca și care nu s'a mai văzut alta!

APĂRAREA NEAMULUI

la adunarea de învățați de pe fața a tot pământul, în Londra.

Di Dr. Vasile Lucaciu, trimisul Comitetului național românesc dela noi, a roșit la 28 Aug. n. în marea adunare de trimiși al tuturor neamurilor de pe pământ, la Londra, următoarea vorbire:

Domnilor!

Salut cu respect și cu mândria omului însuflețit pentru ideile de înaintare, acest mărit Congres al rasselor (neamurilor) cari alcătuiesc omenirea viețuitoare!

În acest Congres vedem intrupată ideea mare, cucerirea civilizațiunii moderne: respectul rasselor (cinstirea între sine a neamurilor).

Și e vremea ca să filăie steagul acesta în viața omenirii!

După ștergerea sclavajului, după stăpînire iobăgiei, după domniile nesuferite de clase, a trebuit să urmeze, după ideile de libertate, egalitate și frățietate, gîndul mare al respectului rasselor (a cinstirii între sine a neamurilor).

Iacă și astăzi, după atîtea lupte și frămîntări prin cari a trecut omenirea, și după atîtea jertfe pe altarele vremilor tiranice, unde suntem încă dela intruparea visului luminat care ne strălucește în cele două cuvinte de vecinic preț: „Tatăl nostru”, prin care toți oameții, de ori-ce neam de ori-ce națiune, suntem făcuți frați, va să zică egali, liberi, avînd aceleași drepturi și aceleași datorinți!

O nobilă odrasla a rasselor (neamurilor) omeniești, este *națiunea română* din Răsăritul Europei.

Și fiindcă în planul de lucru al acestui mărit Congres să țintește chiar la apropierea și atingerea mai viută între Apus și Răsărit, cred a fi lucru vrednic, ca măritul Congres să ia cunoștința mai de aproape despre această națiune vrednică! Aceasta cu atît mai virtuos, că în decursul multor veacuri trecute, pământul locuit de Români, și apele rîurilor și mărilor cari îi spală țărnișii, după războaiele singeroase de veacuri, au fost drumurile și liniile mari și neîntrerupte de umblare între Apus și Răsărit.

Și nu e atît de departe napoi vremea, cînd la „tîrgul moșilor” din București, să întîlniau caravanele din Anatolia, cu negustorii din Apusul Europei. Și astăzi putem vedea că din Carpați și din Balcani, până la Bosphor, în tot Arhipelagul mediteran, și până în Alexandria, Smirna, Ierusalim și în toate porturile „Mării negre”, până sus la Sinope, și dela Odessa pe lungă linie de negoț până sus în Caneaz, poți merge cu limba română!

Iată o parte din ținta acestui mărit Congres, adevă a putea mijloci atingerea între o parte de Apus

și Răsărit, intrupată în faptă, prin viața românească.

Nu vorbesc de luptele groaznice, de războaiele nesfîrșite, între Răsărit și această parte a Apusului locuit de Români. Calea războaielor a deschis calea negoțului, pe mare și pe uscat. Și dacă a apus vremea războaielor, spre bucuria tuturor, dorim să rămîmă pentru vecie deschise căile de drum pentru negoț, ca pe ele să se răspîndească ideea de libertate și de înfrățire a popoarelor!

Ceea-ce ne arată istoria trecutului, mișcările neguțătoarești deodată cu războaiele îngrozitoare, sunt fapte netăgăduite. Ființa națiunii române, precum și pogorîrea ei istorică, este luminată pentru toate timpurile prin vestita vorbă a împăratului Ioanițiu din casa Asanilor, cătră Pontificole Roman Inocențiu III, cînd din Balcani (unde stăpînea el stînd la Constantinopol) trimite salutări traților dela Tîbru (dela Roma) și le spune în auzul lumii: „*Nos genere et sanguine Romani*”, adevă: „Noi suntem după neam și după sînge Romani”.

Istoria acestei națiuni cu Traian Incepe, să urmează cu războaiele nesfîrșite în contra inamicilor cutropitori, și astăzi să vădește filințele mărețe ale sufletului românesc, pentru păstrarea și dezvoltarea culturii noastre naționale românești, față de ori-ce năzuințe de cutropire și desnaționalizare!

Am fost și suntem, la porțile Răsăritului european și în preajma popoarelor din Răsărit, sentinela (pază) neadormită de cultură și de civilizațiune națională română!

Deși împărțiti politicește în mai multe state, suntem prin limba și prin ființa noastră aceeași, un popor unit în cultură, o *națiune de mai bine de 12 milioane*, cătră care să adaug alte milioane, cari vorbesc dulcea noastră limbă, așa că astăzi din creerii Carpaților poți merge cu limba românească, neîmpedecat, până în Constantinopol, și mai departe!

Și această viță nobilă, deși în parte suferă și astăzi într'o stare ce nu răspunde năzuințelor sale spre cultură și civilizațiune, a dat în cursul veacurilor istoriei, oameni, eroi de nume mare: Ștefan cel Mare, Mircea, Mihai Eroul, Ioan Corvin Haneade, și fiinl său, Regele Ungariei, Matei supranumit „cel drept”.

Deși natura vremilor istorice, și stările politice n'au îngăduit ca cultura fiu ales, ieșit dintr'o anumită viță, să și poată jertfi toate puterile în folosul, pentru binele, cultura și mărirea rasei sale: Se cuvîne să recunoască în fiii a'eși ai unei vițe, însăși noblța și puterea de viață a acelu neam din care

s'a ridicat! (Ca Huniade și Corvinul ridicat din vița românească, dar aduși de împrejurări să slujască țării maghiare).

Iată de pildă, ce zice împăratul Ferdinand I. în diploma sa cătră Archiepiscopul de Strigonia Nic. Olah, la 23 Nov. 1548:

„Aceste sunt originile aproape ale tuturor neamurilor celor mai lăudate, între cari *Valachii cei de un neam cu Tine, nu sunt cei din urmă!*”, — ca neam, despre care e dovedit, că să pogoară dela însăși stăpîna lumii, Cetatea Roma, de aceea în limba lor și acuma să numesc *Romani!* Neamul acesta al Tău, a fost prea strălucit prin *vitejie*, a fost părintele multor prea aleși conducători de războaie, între cari și Ioan Huniade, tatăl înaltului rege Matia, strămoșii Tăi, despre cari să zice, că au strălucit mai mult pe timpul acela!”

Să poate întimpla, că împrejurările vieții fac, ca fiul unei vițe, să ducă puterile sale în slujba politică, culturală sau economică al unei alte vițe. Cultura recere însă, ca respectul neamurilor între sineși, să se arate chiar în recunoașterea și prețuirea virtuților ce a adus fiul unei vițe, în slujba alteia.

Alta e prefacerea (topirea de neam în neam) prin rînduri după rînduri de oameni ce să urmează, și altul e rostul unui singuratic, care să naște într'o viță, și împrejurările vieții îl pun în slujba alteia, străină de obrșia lui.

Congresul acesta mărit, formează un punct însemnat în dezvoltarea vieții popoarelor, a vițelor (raselor) deosebite. Acest mărit Congres este scaunul glorios, de pe care să vestește libertatea, egalitatea și frățietatea tuturor rasselor, și totodată să osîndește ori ce năzuință de asuprire, de a călări neam pe neam!

Înainte a culturii și a civilizațiunii trebuie să piară aceste năzuințe neomenești, ca ingerul bun al omenirii să poată înainta neîmpedecat pe calea glorioasă a înfrățirii popoarelor, prin respectul rasselor între sineși.

Națiunea română din Orientul Europei, în toate statele în cari trăește, intruchipează acest adevăr și să luptă pentru intruparea lui!

De veacuri a văzut această virtute a Românilor, marele istoric Bonfiniu, și a însemnat în scrisesele sale, spre veșnica mărirea a neamului românesc, că: „...Valahii să văd a ținea mai mult la limba decît la viața lor!”.

Așa au fost părinții noștri, așa trebuie să fim și noi, în știința drepturilor noastre naționale, și în virtutea culturii viței noastre române!

Ca de închiere, fi-mi iertat a aduce aici înaintea măritului Congres, mulțumita și recunoștința noastră sinceră și adîncă, strălucitor fi ai glorioșii națiuni Engleze!

lordul Fitz-Maurice, marele om de stat al Impărăției engleze, care a cercetat serios și cu deadinsul starea noastră națională, și mai ales starea politică a Românilor din Transilvania arătându-și nimiră să față de virtutea acestui popor, *vrednic de o soarte mai bună!*

Asemenea arătăm recunoștința față de alesul fiu al Angliei Seton-Wattson, care face cercetări asupra stărilor dela noi, și le arată și ceilalte lumi mari.

Onoare și respect fiilor Angliei pentru punerea la cale a acestui congres!

Un tîlc frumos.

Prea interesante descrieri din lumea științei, icoanele din nemărginitele coprinsuri ale stelelor, pe care le dă dl profesor T. L. Blaga în „Foaia Interesantă“, au trezit, precum vedem, viu luarea aminte a cetitorilor nostri din popor, cari află în aceste descrieri lucruri pentru ei cu totul neumblate de mintea lor!

Că în ce chip își bat oamenii nostri capul să înțeleagă lucrurile descrise de dl profesor Blaga, ne arată următoarea scrisoare ce ne vine dela un frate cetitor din popor, om de pe Valea Crișului-negru (în Bihor):

„Ceteam, dle redactor, — ne scrie fratele, — istoriile acelea frumoase din „Foaia Interesantă“, din cari aflăm și noi cești cu mai puțină carte, că ceriul nu e numai atîta cît îl vedem noi cu ochii vara pe zi senină, ori în noaptea luminoasă, ci „bolta cerească“ ce ni-să năzare ochilor nostri, e, să vede, abia un paș prin cel întins fără sîrșit, după care mai urmează lumi peste lumi încă! Asta o înțelegem noi, dar aceea ce nu prea puteam pricepe dintr'una, e vorba dlui profesor Blaga, că mai sunt pe acolo pe cer renumărați alți sori, mai mari cu mult ca soarele nostru, și aceia încă își au stelele lor atîrnătoare de ei, cum are al nostru pe ale sale, și cu acelea împreună el fermează altă ceată, grupă, de corpuri cerești, sau altă lume, așa cum ar fi lumea noastră: adecă soarele cu pămîntul, cu luna, cu luferii lor și cu miile de stele ce să țin de soarele nostru și să învîrt după el. Asta ne era mai greu de priceput. Ci un bădic cu capul limpede dintre cei ce ascultau cum cetim noi din foaie, ne tîlcuiește acest lucru așa:

„— Mă, copiii înțelegeți voi ce vrea să spună. Ci-că pe cer sunt multe grămezi de stele ce să țin așa atrase de cîte un soare, și toate grămezile alea apoi le ține între ele, pe locurile lor, puterea lui Dzeu sfîntul și marele. Și mai auziți că zice, că și viața de pe cer, s'ar fi asemănînd cu cea de pe pămînt: pe alocurea e mai plin de stele, ca pe pămînt mai plin de ierburi și de arbori și de vietăți, pe aiurea mai

rar. Că, pasă-mi-te, să asemănă rînduiala de pe ceriul cel mare alui Dzeu, cu rînduiala de pe pămînt, — că doar tot o mână le-a sădit. Apoi dacă i așa, înțelesul cu sorii așa mulți e ușor: pasă-mi-te pe cer sunt risipite cetele de stele, ca pe pămînt satele cu oamenii. Soarele e birăul din sat, luna jupneasa primăreasă, luceafărul de sara e feciorul cel mare ce o ia la hoinărit pe lună, luceafărul de dimineată e fata de-a doua pe care a prins'o zorile așteptîndu-și în grădina de flori iubitul ce nu mai vine, — celelalte stele-'s ceilalți oameni din sat! Toți laolaltă fac o ceată, un mușinoi de stele pe cer, ca satul mușinoiului de oameni pe pămînt. — Celalalt soare, mai mare ca a nost, o fi un birău peste un sat mai mare și mai frumos. — Altul o fi ca peste un oraș ori o cetate măreață, a cărui primar e de o mie de ori mai mult ca birăul nostru, — după cum spune că sunt și sori de mii de ori mai puternici, și mai calzi și mai luminoși ca al nostru!

Sau de vă mai place: Soarele e ca un craiu peste o țară. Luna, pămîntul, stelele, sunt cetățile, și satele din crăimea lui, cari toate lui să închină, după el să îndrepteză. Și precum țările sunt una mai mare alta mai mică, așa și sorii în lumea cea mare alui Dzeu! Pricepeți acum?”

— Pricepem!

Și de fapt bădicul ne-a luminat cu tîlcul și pilduirea lui, încît acum și mai bine înțelegem cele ce le spune dl profesor despre grupele de stele din minunata făptuire a lui Dzeu!

Convocare.

Membrii „Reuniunii Economice“ din Orăștie să convoacă prin aceasta la adunarea generală ordinară, care să va ținea Duminecă, la 13 August n., în comuna Turdaș și anume în biserica gr. or. română, la orele 11 a. m.

Ordinea de zi: 1. Deschiderea adunării; 2. Prelegeri populare; 3. Raportul secretarului; 4. Raportul casarului; 5. Alegerea președintelui; 6. Inchiderea adunării.

Orăștie, la 8 August 1911.

Const. Baicu, Ioan I. Lăpădatu,
secretar. președinte.

Convocare.

Prin aceasta să convoacă adunarea cercuală a Despărțămîntului Orăștie al „Asociațiunii“, care să va ține în 13 August n. în comuna Turdaș la orele 10 a. m., în biserica gr.-or. română.

1. Deschiderea adunării; 2. Prelegeri populare; 3. Raportul comitetului cercual; 4. Raportul casarului; 5. Deciziune asupra acestor rapoarte; 6. Satorirea bugetului pro 1912; 7. Alegerea Directorului despărțămîntului și întregirea comitetului cercual.

Orăștie, la 8 August 1911.

Ioan I. Lăpădatu,
dir. despărțămîntului.

NOUTĂȚI

VLAICU — va zbură la Blaj! Inginerul Vlaicu, cel ce a ajuns la așa frumos renume cu mașina lui de zburat, să află de 2 zile acasă la iubitorii săi părinți, în Bințiș (lângă Orăștie). Ieri a fost și pe la noi la Orăștie și ni-a spus că *cel dintii mare zbor al seu în Ardeal, îl va face la adunarea „Asociațiunii“ la Blaj!*, în 29 sau 30 August n. — Va zbură asupra „Cămpului Libertății“ și asupra orașului, admirat, de sigur, de multe mii de Români ce vor fi adunați în aceste zile la Blaj.

— După aceea va veni să zboare la Orăștie și apoi la Sibiu, Arad și pe aiurea.

Atelierul de țesătorie dela Orăștie, face la adunarea dela Blaj o mică expoziție de lucruri de mână pregătite în acest Atelier. Să lucrează cu zor la terminarea lor. Va fi de sigur o plăcere pentru ori-ce ochiu românesc a privi lucrările leșite din acest vrednic atelier. Atragem de pe acum luarea aminte a lumii asupra acestei mici, dar vrednice expoziții!

Povestea unui scaun în biserică...

În biserica gr.-or. română din Orăștie, scaunele să vînd pe viață. Cînd moare un credincios care avea scaun în biserică, să vestește între popor că scaunul cutare e de vînzare. Să înștiințază doi-trei inși și spun: Eu dau 40 cor. altul zice eu dau 60, altul 80 ori o sută. Comitetul a satorit ca lege, că la vînderea scaunelor *nu să uită numai la bani, ci la vrednicia omului care cere scaunul, și poate da scaunul la cel ce îmbie mai puțin, dacă îl află mai vrednic, ca pe cel ce a îmbiat mai mult!*

Un foarte mult grăitor caz s'a petrecut Dumineca trecută la vînderea unui scaun în biserica noastră gr.-or. română din loc. Era de vîndut un scaun, la loc bun. Să îmbiau trei inși spre a-l cumpără: Unul da 100 floreni (200 cor), altul da 65 fl. și un al treilea numai 40 fl.

Cel ce îmbia suta, adecă atîta cît știa că nici un om din popor nu va da pe acel scaun, era crișmarul Bălgrădean de lângă căsarmă, nepotul nenorocitului «Niță cel mic», bătrînul ce și-a necinstit bătrînețele, volînd cu jidanul Farkas la alegerea trecută, ca prin această vîndere a sufletului său, să cîștige crișmă nepotului, fost polițist la oraș. Va cîștigat crișma cu prețul vînzării de neam. Și acum nepotul, ocrotitul jidanului, ajuns la bani din crișma sa ordinară, vola să zjurgă și la loc de cinste, la scaun de frunte, în sfînta biserică alui Hristos!

Al dollea, care dă 65 floreni, iarăși mult pentru acel scaun, e un corteș scribos alui Farkas, alt

crișmar: Nicodin Brudar, care asemenea mult a lucrat la stricarea în poporul nostru din oraș în jurul acestei alegeri și-ar fi vîndut și pe tată și pe mamă evreului, numai să se vadă odată și el talpă unei crișme. Acum și-a cercat norocul să se vîre printre oamenii onorați de sfînta biserică!

Al treilea, care da numai 40 fl. — atîta cît satorise comitetul parochial prețul acelu scaun, — era bărbatul tiner, dar cinstit, Ioan Silian, ginerele vrednicului nostru țaran fruntaș Samoilă Lăzăroi.

Comitetul parochial în ședința sa de Dumineca trecută, luînd înbiemintele la cumpănire și prețuire, fără nici o șovăire, cu toate glasurile, a înlăturat cererile celor doi dintii, cari îmbiau bani mai mulți, și a onorat cu votul său pe cinstitul și vrednicul fiu al bisericii Ioan Silian! Căci comitetul nu să uită numai la bani, ci și la vrednicia omului!

Hotărîrea aceasta aduce laudă comitetului nostru parochial.

După ședința apoi, pe afară, pe drum spre casă, cinstiții membri să aprinseseră în vorbe vii pe care le spuneau tare:

— »Nu dăm noi loc de cinste între noi celor vînduți! Nu ne trebuie în lada bisericii banii lui Judal De-le scaun în sinagoga jidovească Farkas și ceilalți perciunați!»

E sămn de frumoasă sănătate sufletească în poporul nostru, acest fel de judecată.

Să trăiți, vrednici frați din comitet!

Cununie. Dșoara Lucreția Feier și dl Matei Cosma anunță cununia lor, care să va celebra Sîmbătă, 12 August n., la oarele 5 p. m., în biserica gr.-or. română din Brad, — Brad, Suciul-de-sus.

Petreceeri.

— Reuniunea meseriașilor români din Bistrița invită la Serrata teatrală urmată de dans, ce o va aranja Duminecă în 13 August în sala dela „Regele ungarietii“, Venitul curat e destinat în favorul bibliotecii meseriașilor. Damele sunt rugate a lua parte în costume românești.

— Tinerimea română din Armeni invită la Concertul împreunat cu producțiunea teatrală-declamatrică ce să va aranja Duminecă, în 13 August n., cu ocaziunea adunării generale a Despărțămîntului V. Săliște, al „Asociațiunii“, în sala școlii gr.-cat din loc. Venitul e destinat pentru înființarea unui fond în amintirea răposatului Aurel Bratu, fost profesor la seminariul „Andreas“.

— Inteligența din Dobra și jur invită la Producțiunea declamatrică muzicală-teatrală, împreunată cu joc, ce să va ținea Duminecă, în 13 August n. în pavilionul „Husariu“ din Dobra. Venitul curat în favorul bi-

sericei române din loc. Va cînta muzica primă din Săsebes, Program: 1. Declamațiune de Dșoara Elena Damian. 2. „Voi sălcii triste n Cimitir“, terțet acompaniat de muzică. 3. „Vacanții“, comedie într'un act de M. Baulescu, jucată de dl Toma Roșu, dna Eleft. Buga, dșoara V. Morariu, dl Olviu Sirbu, dl Dr. Al. Dragomir, dșoara E. Damian, dl Sergie Morariu, dșoara Josefa Herbai și dl Ioan Crișovan. 4. „Surugi“, monolog de Alexandri, predat de Nic. Fântână. După producțiune joc până în zori.

— Senatul școlastic parohial gr-cat. din Chimitelnic invită la Petrecerea Impreună cu dans, ce se va aranja Duminecă, în 13 August n., în salele școlii noue din loc, cu ocaziunea sfințirii aceleia. Intreg venitul curat e destinat în folosul noii școli.

— Petrecere cu producțiune declamatorică-teatrală arangează filiala Reghinului a „Societății pentru crearea unui fond de teatru român“, în Jabenița, la 13 August n., în pavilionul de vară a băilor din loc.

Advocat nou în Petroșeni. Am onoare a aduce la cunoștință, că am deschis cancelaria advocațională în Petroșeni strada Mátyás (casele dlui Nicolae Socol). Cu stimă: Dr. Valer Pocol, avocat.

Advocat nou în Hațeg. Am onoare a aduce la cunoștință, că mi-am deschis cancelaria advocațională în Hațeg, (fostul local de cancelarie Dr. Straițariu). Cu stimă: Dr. Emil Șelariu, avocat.

Magazin de scînduri C. Baicu, în Orăștie! Firma Kohn (din Aiba-Iulia) care avea magazinul de scînduri în Grădina dlui Const. Baicu, învățătoru-dirigent al școlii noastre române din Orăștie, — hotărîndu-se a și vinde magazinul dela Orăștie, căci nu-și găsea om de încredere pentru conducere, — magazinul a fost cumpărat cu ziua de azi (10 Aug. n.) de dl Constantin Baicu, în a cărui grădină să află, — cu 35.000 cor. și dl Baicu va purta de aci încolo sub firma dsale magazinul acesta, care e altfel cel mai vechiu între magazinele de lemne și scînduri aflătoare azi în Orăștie.

Ne bucurăm din inimă de trecerea magazinului în mâinile unui stăpîn român, — și avem cele mai bune nădejdi, că în mâinile dlui Baicu magazinul va merge înainte, înflorind și întărindu-se, — și va fi și un izvor de cumpărare cît mai pretinos și cruțător pentru poporul nostru din acest frumos ținut. Fie în ceas cu noroc!

Încreștinare. Ni-să scrie din Cărmăzinești următoarele: În 25 Iunie a. c. în comuna filială Boiude-jos, la Cărmăzinești, tractul Iliei, tinerul comerciant Kaffka Rafael de religione izraelită, a trecut la Creștinism, primind sftul Botez Creștinesc în biserica gr-or. amințită, prin preotul locului Ioanichie Luch, dl protopop Zevedei Murășan din Ilia și preotul Miron Oprean din Gothatia. După săvîrșirea Sftei liturghii la 11 ore an. m., în fața unui public număros fiind și alți oameni din comunele vecine, i-s'a dat numele Anrei, iar după aceea au fost poștiți mai toți participanții la casa dînsului, unde li-s'a tins o

masă cu mîncări și beuturi plăcute. A urmat o petrecete populară pînă seara.

Intîia ședință literară. „Secția industrială“ a „Reun. econ. din Orăștie“, invită prin aceasta pe toți meseriașii români, precum și pe toți binevoitorii și sprjinatorii acestei Reuniuni, la ședința literară, care va avea loc *Sămbătă*, în 12 August st. n. a. c., la 8 ore seara, în localul Reuniunii.

Incepînd cu această ședință literară, comitetul acestei Reuniuni și-a luat ca țintă ținerea de ședințe literare regulate în jumătatea a doua a fiecărei luni.

Medicul de nervi cu mare renume Leidesdorf, din Viena, a constatat, că: »Apa naturală Franz Josef prin aceea să distinge în efect între purgative, că are efect și în porțiuni mai mici, și după folosire mai îndelungată nu are urmări rele«.

Moarte. Iosif Iancu, proprietar în Săcărlimbu, a încetat din viață la 7 August n., în etate de 72 ani. Fie-i țărîna ușoară!

Tatăl și fiul — cumnați. Zilele trecute miliardarul Iohn Iacob Astor (din America), s'a căsătorit cu dșoara Magdalena Force. Pestescurtă vreme fiul miliardarului, Astor, care este în etate de 20 ani, s'a logodit cu sora soției tatălui său, cu dra Ecaterina Force, care este cu un an mai tineră ca sora ei. Astfel miliardarul Astor a ajuns cumnat cu fiu seu!

Cel mai nou fel de a să sinucide. În una din zilele trecute în apropierea Parisului zburătorul Garros făcea în fața unui public număros probe de zburat. Să ridica pînă la înălțimi ametoitoare, că parea numai ca o rîndunică și apoi să cobora repede, cu iuțala fulgerului, pînă aproape de pămînt, și apoi din nou să ridica. După-ce ținuse un mic popas să pregătia tocmai pentru a urca iar în văzduh și oamenii lui învîrtînd helicele (cirma dinaintea mașinei) și i dădură drumul. Cînd mașina făcea un zgomot asurzitor și porni să fugă cîțiva pași pe pămînt, din mulțime se repezi un om spre roatele mășinii. Garros băgă de seamă și oprî îndată motorul, iar servitorii lui fugiră repede să scoată pe acel nenorocit de sub roțile mașinei. Cînd l'au scos, era numai singe și fiind întrebat, că ce a voit să facă, a spus, că a voit să se sinucidă în un fel nou, cum nu s'a mai sinucis nimeni. Se crede, că e de lucru cu un nebun. De altcum omul nenorocit e avocat.

Uciderea unui șofer. Din Paris să scrie, că doi tîsari închiriară un automobil să meargă cu el la plimbare pînă în un sat din apropiere. S'au și dus și în sat au petrecut apoi pînă sara tîrziu, cînd au por-

nit iar spre casă. Șoferul (mașinistul), care conducea automobilul abia a pornit la drum, cînd unui din cei doi domni, cari ședea înapoia lui l'a strigat să se uite îndărăt. Șoferul s'a uitat și în clipa aceasta unul din ei i-a tăiat gîtul cu un briciu! Șoferul n'a murit îndată și a mai avut atîta putere, ca să meargă pînă în sat să spună, ce i-s'a întimplat. Prinziind poporul de veste s'a luat pe urma ucigașilor, dintre cari pe unul l'au găsit în automobilul, care se oprise, că nu-l știa mîna; dar celalalt fugise. Oamenii au voit să-l rupă în bucăți, dar jandarmii, cari tocmai sosiseră și ei la fața locului, nu l'au lăsat, ci l'au pus în lanțuri. Voiau să peardă pe șofer ca să le rămînă lor mașina.

Învățător pensionat,

inițiat în parte în lucrurile notariale, — om deplin sănătos, cu putere de muncă, — cantă aplicare în o cancelarie notarială sau altă cancelarie potrivită. — Condiții după înțelegere, (254) 1—2

Adresa o dă Administrația foii.

POSTA REDACȚIEI

Dlul *Andr. Teas, Sărata.* Aici adresa ți e bună, foile ți merg. Ți-am trimis de nou cei din urmă doi numeri.

Dlul *Nic. Todor, Pianul-de-jos.* Același răspuns.

Dlul *Urs Mac în Mog.* Nu putem trimite „Bobîrnacii“ în locul „Tovărășiei“.

Dlul *D. Fil.* Ai trimis numai 2 cor. și ceri toate 4 foile. Dar așa mai ai de trimis 1 cor. căci jumătatea de an face 3 cor.

Dlul *Ilie Popa și G. Heiuș din Chișf.* Același răspuns.

Dlul *George Vese în Belényestras (?)* Ne scrii de toate, numai adresa nu ni-o dai. Belenyestras nu-l aflăm în cartea postelor și dta nu ne scrii de ce postă te ții. Scrie 2—3 vorbe și dă adresa curat, și mai curînd ajungi la foi. Așa tot nu știm cum să îndreptăm adresa.

Dlul *V. Tinereanu, în Youngstown-Ohio (America).* Ne scrii că ai trimis banii pentru George Vancea, dar nu ne dai adresa lui deplină. Pînă una-altă trimitem foile pe adresa dtale, și fii bun predă-i-le dta, — și ne trimite adresa lui ca să-i putem expeda direct.

Nr. 110—1911. par.

Anunț de licitațiune.

Pe baza planului și preliminarului de spese aprobat de P. V. Consistor archidiecezan, comuna bisericască Mermeze-Valeni (Nyirmező) com. Hunedoara, protopresbiteratul Geogiu, dă în întreprindere edificarea bisericii sale nouă, pe calea licitațiunei verbale minunde, ce se va ținea Duminecă, în 14/27 August a. c. la locuința parohială, la oarele 11 a. m., cu prețul strigării de Cor. 11.116, avînd măestru' anteprenor a procura întreg materialul necesar la edificarea din suma prețului de zidire, precum și toate cărăușile și brațele de lucru, afară de schetele necesare la zidire, pe cari le dă comuna bisericască.

Licitanții cu a dispune vadiul de 10% după aceea sumă în bani gata sau în hitii de valoare acceptabile.

Planul și preliminarul de spese precum și condițiune de licitație, să pot vedea la cîntul parohial.

Comitetul parohial își rezervă dreptul de a da în întreprindere edificarea bisericii aceluia dintre minus oferenți, în care va avea mai multă încredere.

Mermeze-Valeni, la 10/23 Iulie 1911.

Pentru comitetul parohial
Lazar Stoica m. p., Ioan Sîngu m. p.,
epitrop. paroch-pres.

Nr. 393/911

vidii: Ioan Popovici m. p.,
protopop. (258) 1—1

VINURI

vechi și noi — de vîndut!

Adresați-Vă cu toată încrederea la proprietarul de vii din Șiria, (Világos), PETRU BENEA, căci Vă trimite numai *vinuri bune, curate și pe lingă prețurile cele mai moderate.*

Vinuri vechi: Vin alb 66 fil.,
Rizling 68 fil.,
Roșu 76 fileri.

Vinuri noi: Rizling 54 fil.,
Rizling și Ruge
amestecat 50 fil., Siller 52 fil.

Rachie de trevere (comină) K 1-60
Rachie de comină, specialit. „2—
Rachie de drojzii 2 cor. 20 fileri.
Prețurile sunt semnate după litru,
în fileri. Vinurile și rachie să expedează sub îngrijirea proprie, dela 50 litri în sus și cu rambursă.
Vase împrumutes pe timp de 2 luni.
Pentru calitatea vinului garantez.

PETRU BENEA,

proprietar de vii și neg. de vinuri.
(257) Világos, (Arad m.) 1—22

„Foaia Interesantă“

de pe anii

1907, 1908, 1909 și 1910

o avem legată în volume (cărți de sine). Fiecaze an dă o carte mare, frumoasă, de 200 fețe ori mai mult, cu sute de chipuri, sute de poezii, de nuvele, de schițe, de poezii populare, glume, și altele, — cît să poate de plăcute, ușoare de înțeles pentru orice om din popor.

Ori care din aceste volume, fiecare cuprinziind »Foaia Interesantă« de pe cite un an, — legate în table moi, să vînd singuratec, ori 2—3 sau toate patru la un loc.

— Prețul fiecărui volum de sine e 1 cor. 40 fleri, trimis franco posta plătită) acasă.

2 volume (ori care) să trimit în pachet de postă franco recomandat, pentru 2 cor. 80 fleri.

3 volume (ori care) să trimit în pachet franco recomandat pentru numai 4 coroane.

Toate 4 volumele să trimit pentru numai 5 coroane.

— Pentru America fiecare volum costă 2 cor.

— Fără bani nu să trimit nimănui, nici cu rambursă. Trimiteți banii naiale.

Să pot căpăta dela Administrația »Libertatea« din Orăștie, sau dela »Librăria Naționă« de aici.

„Tipografia Nouă“, Orăștie

Nr. 807—1911.

Publicațiune.

Comuna Alkenyér (Șibot), dă în arîndă pe timpul dela 27 October 1911 până la 7 April 1912 dreptul de pășunat de pe teritoriul comunei, în mărime de 650 jug. cat.

Licitațiunea să va ținea la 19 August. a. c., la 10 ore a. m., în cancelaria comunală, unde totodată să pot vedea și condițiunile de licitațiune. Prețul strigărei e 1600 cor.

Alkenyér, la 9 August 1911.

(256) 1—1 Primăria comunală.

Anunț de licitațiune.

Zidirea școlii confesionale gr.-orientale și adoptarea cvartirului învătătoresc din Sibșani (Alvincz) se dă în întreprindere pe calea licitațiunii publice minuende, ce se va ținda Duminecă, în 14/27 August a. c. la 2 ore p. m., în școala veche din Sibșani.

Prețul de strigare e 4500 cor.

Licitanții au să depună vadiu de 10%.

Planul, preliminarul de spese și condițiunile de licitare să pot vedea la oficiul parochial din Sibșani.

Lucrarea să va da acelaia dintre minus oferenți, în care comuna va avea mai mare încredere.

Sibșani, 17/30 Iulie 1911.

Comitetul parochial:

Nicolae Costea, Iacob Stînea,
paroch. prez. notar.

văzut: S. Medean,

(255) 1—1 protopresb.

Căsătorie.

O domnișoară tineră, de 18 ani, fată foarte frumoasă, crescută casnic, fiică orfană de învățator, aflătoare la casă de preot, — foarte potrivită pentru un preot, învățator și negustor vrednic, — în lipsa de cunoștință, caută cunoștință pe calea aceasta. Are și zestre de 2000 cor. În lucru de casă foarte pricepută. Iși coase singură hainele, gospodină bună. (246) 2—3.

Adresa la administrația foii.

Manole Secui,

întreprinzător de lucrări de pavare (floaster) și betonaj, ORĂȘTIE, str. Zevoi nr. 44.

Execută lucrări de pardoseală, canalizări, asfaltări și totfelul de lucruri de beton și beton armat.

Vind table de cement pentru pavarea trotuarelor, viirfle pentru pavarea curților și grajdurilor, scocuri și vâlăe (troci) pentru adăparea vitelor, cu cele mai moderate prețuri. (240) 3—3

In secolul al XX-lea.

Țărâna deia sat ca și doamna dela oraș, are lipsă la casă de o mașină decusut

SINGER ORIGINALĂ,

pe care poate lucra haine de sus, rufării, ajouriu, ciorapi, stoplin și brodă ca și cu mâna.

Prin cele mai plăcute condițiuni de rate. La capeti în Dava, Rákoczy ul 1, precum și la Agentura pentru Orăștie și jur la dl

B. Stelescu

Drumul țării

(Casele dlui S. Corvin sen.)

(218) 3—3

AVIZI

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public românesc, că mi-am deschis

cancelaria advocațională

în *Budapesta*, VIII. Hunyadi utca 15.

Dr. Liviu Lința
advocat.

(241) 3—5

Localul de crișmă și prăvălie

din Cârneșci—Kernyesd împreună cu grădina din dosul grajdului și toate superedificatele aparținătoare, — cări formează proprietatea Bisericii greco catolice din loc, —

să dau în arîndă prin licitare

pe timp de 3 ani, începînd din 1-a Octobrie st. n. a. c.

Licitarea să va ținea *Joi în 17 August* st. n. la orele 2 p. m. în cancelaria parochială din Cârneșci—Kernyesd.

Prețul de strigare e 900 (nouă sute) coroane anual.

Doritorii de a arînda acest local, vor avea să ia parte în persoană la licitație, sau să facă oferte în scris, până în ziua licitației, la subscrisul, depunînd vadiu de 10% a sumei oferite.

Arînda anuală să va solvi în 2 rate semestrale anticipative.

Condițiuni mai amărînite să dau verbal la subscrisul.

Notez că aceasta e singura crișmă și prăvălie în comună, care are la 900 locuitori.

Posta, telegraf, telefon și stațiune la calea ferată Hátzszeg—Káránsebes în loc.

Cârneșci-Kernyesd, la 18 Iulie 1911.

Silvius P. Barbescu
praot gr.-eat.

(235) 4—4

Casă de vînzare.

în Orăștie, str. Grădinarului nr. 7/a. Casa constă din 3 odăi, grajd, grădină cu pomi frumoși, 300□, fințînă cu apă bună.

Prețul casei e 3500 floreni (7000 cor.) Doritorii să se adreseze la:

Vasile Rusu,
vigil de pădure în Rîtul-alunului
Ó.-Sebeshely, u. p. Szászváros.

Morar!

Să caută un *morar bun*, cu diplomă, la o moară cu două pietre, cu valțuri și sită.

Informațiunile să iau dela banca „Agricola“ din Hunedoara.

Postal este de a să ocupa dela 15 August.

Direcțiunea băncii

(621) 2—2

„Agricola“

în Hunedoara (Vajdahunyad.)

O calfă de prăvălie

și

un învățacel

află aplicare numai decît în prăvălia mixtă a negustorului român:

Ioan Cutean,

(245) 2—3. din Brad (com. Hunedoarei).

Ferești de vînzare.

La dl *Gustav Wagner*, în Orăștie, strada Berăriei Nr. 8, să află de vînzare *ferești* mai vechi, — dară în stare bună! (250) 2—2

Casă de vînzare.

Casa de pe drumul țării nr. 32, din Orăștie, — în care de 28 ani este *ferdrie, rotărie și curălarie*, cu lucrătoare potrivită, deosebită, pentru fiecare meserie, precum și edificii laterale de lipsă,

e de vînzare

din mână liberă! Informații mai deaproape la văduva după Mathias Kapranzay, în case. (243) 2—3

Ce-e-e? „Tata ne-a slobozit! Că-ș veritabile hilze de cigarete *Antincotin* de-alui *JACOBI* în cutii de lemn!“

Ai grijă! Numai cu scrisoarea „JACOBI“ e bună!

Un commis,

cu praxă bună în branșa de manufactură, află aplicare sub condițiuni favorabile, la firma

Ioan Comșa & Fiu

(252) 2—5 Săliște (Szelistye).

Atentie! Societé des : :
Papers Abadie.

Fiindcă în timpul din urmă s'au pus în vînzare felurite *imitații* de ale cunoscutei și iubitei marcă de tuburi pentru cigarete

RIZ ABADIE (RIZ DORÉ)

recercăm pe on. nostri mușterii, să fie atenți la numele *Abadie*, pe care imitațiile vor să-l înlocuiască cu alte numiri. *Ferți-vă de cumpărarea imitațiilor* de calitate mult mai slabă! Noi le-om urmări pe calea legii.

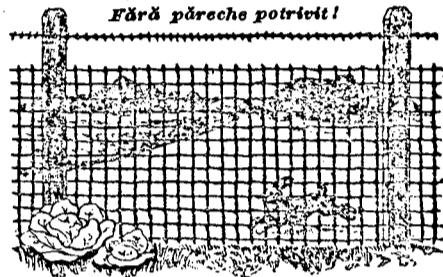
Societatea de hîrtie de țigaretă

12—52 (168) „ABADIE“.

Garduri, tare ieftine!

Producele indigenă!

Fără părăche potrivit!

(85) Ugor de manat 20—20

Numărare scrisor ide mulțumită adevăresc că

Țesetura de drot „HUNGARIA“

e neîntrecută, distinsă!

Să face din drot răsucit. Prețul pe metru pătrat 30 fieri și mai mult Să comandă numai la fabricantul

Alexander Haidecker,

fabrică de furti de drot

și de garduri de drot în

Budapesta, VIII., Ūllői-ut 48/85.

➤ Serviciu repede, favorabil și punctuos. — Catalog ilustrat, gratis și franco.

„ARIEȘANA“

— institut de credit și economii, societate pe acții în Turda. —
Cheque-Conto 25209. Filială în Iara. Telefon 38.

Escomptează cambii simple și hipotecare pe lingă 7—8%.
Face împrumuturi pe obligații întabulate și caventate cu 7—8%.
Financializează tot felul de întreprinderi economice.

Primește depuneri pe lingă libele și în Cont-curent cu 5%,
după cari darea o plătește institutul.

Sume de 5—6 mii coroane să pot ridica ori-cînd, fără abdicere;
sumele mai mari, după starea casei.

(154) 16—

Direcțiunea.

Mutare de prăvălie.

Aduc la cunoștința On. mei mușterii din loc și jur, că îmi mut prăvălia din casele cu nrul 42 de pe drumul țării (vis à vis cu școala românească), unde am stat 18 ani, în 16 August c., în strada lungă nrul 1, casele proprii (în colțul străzii Romosului, casele Cziffra).

Trag luarea aminte a on. mușterii, că la mine în prăvălie în totdeauna se capătă:

Var stîns, în mic,
Cărbuni pentru pigluit,
Lemne pentru foc,
Varză acră de casă,
Paradaise în sticle mici și mari,
Sirup de zmeură în sticlă,
și după măsură,
Castraveți acriți în oțet,

Unsoare de porc,
Grumpene,
Fasole,
Porumb, și făină de porumb,
Făină de grîu cernută,
Ciapă și ai,
Olei de sămîntă și altele.

Tot felul de beuturi spirituoase în sticlă și după măsură.

Bere în sticlă și sodă răcită.

Rog on. mușterii de sprijiniți în nevoitor. Asigur de serviciu solid și prompt, despre ce se poate convinge ori-și-cine la o cumpărare de probă.

Cu stimă:

Albert Riebel, comerciant.

2—2 (248)

Cassa de păstrare (reuniune) în S. + Ște

Primește depuneri spre fructificare fără anunț cu 4%, pe lângă anunț cu 4 1/2% — iar depuneri mai mari cu 5%.

Depuneri și ridicări să pot face și prin Cassa de păstrare postală.

Darea de camete o plătește institutul.

Acoardă împrumuturi:

pe cambii,

pe ipotecă replătibile în rate sau în anuități,

pe obligațiuni cu caventați

ca credite de Cont-curent pe lângă asigurare ipotecară sau de valoare (acții și efecte publice).

Dobânda variază între 8% și 6%, după mărimea împrumutului și asigurarea oferită.

Schimbă, adică cumpără și vinde, ori ce fel de monede străine cu cursul zilei.

(202) 8-20

Direcțiunea.

Cele mai bune
călciie de gummi
sunt călciiele:

V I N !

Am circa 40 buți de vin, numai original ardelenesc, și îl vînd, dela 60 litri în sus, cu 26 cruceri (52fileri) litrul.

HANS STEPHANI,
Hotel „Transsylvania“
Orăștie.

(63) 24-45

„Város-major Szanatorium“

și

„HYDROTHERAPIE“

26 odăi arangiate cel mai modern. Supraveghiere medicală permanentă.

Telefon 88-99.

Birou central; stabiliment medical:

Budapest, Ferencz körut 29.
n. a 8-9; d. a. 3-5.

Director-șef:

Dr. Cosmutza.

(884) 31-

!! In atențiunea onor. public !!

Subscrisul aduc la cunoștința onor. public din loc și jur, că mi-am deschis o

Prăvălie de ghete

pentru domni, dame și copii

în strada Promenăzii Nr. 5 (casele proprii). Voiu servi onor. public numai cu marfă bună și trainică, pregătită în atelierul meu propriu.

Rog binevoitorul sprigin al onor. public, semnez

Cu toată stima:

Petru Corpade
măestru pantofar în Orăștie.

(232) 4-4

Telefon 172. „LA CROITORIA UNIVERSALĂ“ Telefon 172.

I. PETRAȘCU, SIBIU — NAGYSZEBEN,

Strada Cisnădiei Nr. 30 ::
Depozit de stofe engleze și germane.

Să pregătesc cele mai frumoase haine, după crolală cu șic, pentru civili: fracuri, saloane, jachete, sacouri, pardesiuri, baltoane, etc. — Asemenea să execută pentru ofițeri și voluntari, tot felul de uniforme, iar în depozit să aflu diferiți articli pentru uniforme: săbii, chipiuri, portepe, mănuși. etc.

Atrag deosebita atențiune asupra reverenzilor preoștești, ce să pregătesc în atelierul meu, :: :: :: după moda cea mai nouă. :: :: ::

Comandele să pregătesc în timp foarte scurt.

(159) 15-20

Cruțați și Vă încercați norocul fără margini!!

Fiecare loz câștigă necondiționat! Câștigurile să plătesc imediat!

Tragerile și câștigurile sunt cheazăsute din
partea visteriei statului!

De 500.000 cor.

va fi câștigul principal care să va sorti la tragerea din

25 August st. n. 1911

a lozurilor dela Banca Hipotecară Ungară!

Vă invităm cu toată onoarea a cumpăra cel puțin o bucată două din lozurile acestea de prima bonitate, cari prezintă necondiționat cel mai bun sistem de păstrare, combinat cu cele mai extraordinare șanse de câștig, fără de nici un risic, și fără a perde un ban măcar!!!

Pentru a înlezni ori-cui cumpărarea acestor lozuri, le vindem și pe rate lunare și anume, de prezent pe 35 rate de câte 6 cor.

NB. Aceluia, care ne trimite primele 3 rate de-odată, îi cvităm a 4-a rată gratuit.

Deja după achitarea ratei prime participă fiecare cumpărător la joc, iar câștigul este în întregime al lui. Cu plăcree trimitem ori-cui prospectul cu explicările necesare. Binevoiti a ne trimite adresa corectă.

6 trageri în fiecare an!!:

25 Februarie, 25 Aprilie, 25 Iunie, 25 August, 25 Octobre, 27 Decembre, în decursul cărora să trag la sorti peste 2 și 1/2 milioane cor. Durata jocului este încă circa 48 de ani, în care restimp să împarte proprietarilor de lozuri suma conziderabilă de circa

130 de milioane coroane.

Acelaș număr poate câștiga și de mai multe-ori!

Lista oficioasă de trageri să trimite- după fiecare tragere punctual!

Cu ocaziunea aceasta notăm, că câștigul principal dela tragerea ultimă din 25 Iunie a. c. în sumă de Cor. 100.000.— s'a solvit deja fericitului posesor al lozului Seria 950 Nr. 9.

Comandele sunt a să adresa pe cuponul dela mandatul postal, cătră

USTREDNÁ BANKA UCASTINY SPOLOK,
Budapest V., Sas uteza nr. 24.

237) 3-4